

УДК 632.7.632.752.2

Постоленко Є.П.,

Дослідна станція помології ім. Л.П. Симиценка ІС НААН України, вул. Симиценка 9, с. Мліїв,
Черкаська обл., 19512, Україна

e-mail: evgen780@ukr.net

ПЕРСПЕКТИВНІ СОРТИ КИЗИЛУ СЕЛЕКЦІЇ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ ПОМОЛОГІЇ ІМ. Л.П. СИМИРЕНКА ІНСТИТУТУ САДІВНИЦТВА

У рослинному світі нашої країни є багато корисних видів рослин, які мало або зовсім не використовуються. Саме до них належить кизил – дуже стародавня плодова рослина, цінна як харчова, лікарська, ґрунтозахисна, декоративна, що використовувалась ще в епоху неоліту. Кизил звичайний (*Cornus mas* L.) – європейський вид, єдиний істівний із багатьох інших видів кизилу, який культивують у нашій державі. В Україні основні природні ресурси кизилу зосереджені в Криму, Закарпатті, Правобережній Україні. Кизил вирощують у багатьох країнах світу, серед яких Китай, Японія, Туреччина, Греція, Вірменія, Італія, Франція, Болгарія, Іспанія та Словаччина.

Кизил відповідає вимогам сучасності. Основні біологічні особливості виду, що мають ряд переваг у порівнянні з іншими плодовими культурами: відсутня періодичність плодоношення; біологічна продуктивність за сприятливих умов – 25–100 кг з дерева залежно від віку; тривалість продуктивного періоду – 100–150 років; рослина практично не пошкоджується хворобами та шкідниками, що не потребує обробітку пестицидами.

В сучасному садівництві збільшення виробництва садівничої продукції можливе за рахунок впровадження нових високоврожайних, великоплідних, високовітамінних, стійких до хвороб сортів.

Дослідження проводились на Дослідній станції помології ім. Л.П. Симиценка ІС НААН в колекційних насадженнях, на колекційних ділянках, ділянках сортовивчення та в аналітичній лабораторії відповідно до 'Програми і методики селекції плодових, ягідних і горіхоплідних культур' (1999).

Нижче наводимо господарсько-біологічну характеристику нових сортів кизилу селекції Дослідної станції помології ім. Л.П. Симиценка ІС НААН.

'Михайлівський' – крупноплідний ранній сорт. Початок достигання: 8–10 серпня – в умовах Правобережного Лісостепу України. Відзначається зимо- та посухостійкістю, стабільним урожаєм. Плоди грушоподібної форми, дозрівають одночасно, при дозріванні набувають яскраво-червоного забарвлення. Середня маса плоду – 5,7–6,0 г. М'якуш червоного кольору, середньої щільності, високих смакових якостей. Кісточка середнього розміру, вузько еліптична. Середня урожайність 12,7 т/га.

‘Таня’ – сорт середнього строку досягання. Початок досягання: 18–27 серпня – в умовах Правобережного Лісостепу України. Відзначається зимо- та посухостійкістю, стабільним урожаєм. Плоди яйцевидної форми, дозрівають одночасно, при дозріванні набирають яскраво-червоного забарвлення. Середня маса плоду – 4,5-5,0 г. М’якуш червоного кольору, середньої щільності, високих смакових якостей зі специфічним ароматом. Середня урожайність 11,2 т/га.

‘Петрівський’ (№ 1-11) – елітна форма середнього строку досягання. Початок дозрівання: 14–24 серпня – в умовах Правобережного Лісостепу України. Середня маса плоду – 5,2-5,4 г; розміри плоду 28,0-30,0 x 13,0-15,0 мм. Форма плоду – пляшкоподібна з широкою шийкою. Плоди вирівняні за формою та величиною, при дозріванні червоні, соковиті. Плодоніжка довга 1,3-1,5 см. М’якуш темно-червоний, аромат специфічний кизилловий, дегустаційна оцінка 8,5 бала. Середня урожайність 12,1 т/га.

УДК 58(470.57)

Реут А. А., Денисова С. Г.

Южно-Уральский ботанический сад-институт – обособленное структурное подразделение Федерального государственного бюджетного научного учреждения Уфимского федерального исследовательского центра Российской академии наук, ул. Менделеева, 195, г. Уфа, 450080, Республика Башкортостан
e-mail: cvetok.79@mail.ru

РЕЗУЛЬТАТЫ СЕЛЕКЦИИ *Chrysanthemum ×hortorum* В УСЛОВИЯХ ЮЖНОГО УРАЛА

Для Республики Башкортостан хризантемы – относительно новая культура. Работа по созданию коллекции *Ch. ×hortorum* в Ботаническом саду-институте Уфимского научного центра РАН (далее БСИ УНЦ РАН) была начата в 2000 году. Перед селекционерами стояла задача изучить интродуцированные отечественные и зарубежные культивары, отобрать лучшие из них для использования в озеленении и получения срезки, а также создать собственные сорта, с хорошим вегетативным размножением, высокой зимостойкостью, не восприимчивых к болезням и вредителям, с различными сроками цветения, укладывающимися в вегетационный период Башкортостана. Основоположниками башкирской школы селекции декоративных травянистых культур были кандидат сельскохозяйственных наук Л. Н. Миронова и кандидат биологических наук Л. А. Тухватуллина. В результате скрещивания лучших сортов хризантемы садовой из коллекции БСИ УНЦ РАН получен разнообразный гибридный материал (более 1000 растений) для дальнейшей селекционной работы. Методом индивидуального отбора выделено 148 наиболее перспективных семян. Из них 62 успешно прошли государственное испытание и получили статус сорта. В Государственный реестр селекционных достижений, допущенных к